

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci maloletého: **Z. B. K.**, narodený X., bývajúcí u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce a sociálnych vecí a rodiny v Trebišove, M. R. Štefánika č. 73/23, dieťa matky: **K. F.**, bytom K., zastúpená JUDr. A. M., advokátom so sídlom v K.K., a otca: **C. K.**, bytom P., zastúpený JUDr. J. Z., advokátkou so sídlom v K., **o nariadenie návratu maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 18 P 77/2014, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2014 sp. zn. 7 CoP 273/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I uznesením z 31. júla 2014 č.k. 18 P 77/2014-127 zamietol návrh, ktorým sa otec domáhal, aby súd uložil matke povinnosť buď zabezpečiť návrat maloletého do miesta jeho obvyklého pobytu alebo maloletého odovzdať otcovi, ktorý zabezpečí jeho návrat do miesta jeho obvyklého pobytu v Maďarskej republike. Súd prvého stupňa posudzoval predmetnú vec podľa Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980, ktorý bol publikovaný ako oznámenie č. 119/2001 Z.z. (ďalej len „Dohovor“). Vychádzal z toho, že rodičia maloletého (pôvodne obaja občania Slovenskej republiky) uzavreli manželstvo na území Slovenskej republiky, kde sú prihlásení na trvalý pobyt. V rokoch 2002 až 2007 bývali spoločne v Maďarskej republike; maloletý sa narodil v Budapešti. Spolužitie rodičov maloletého bolo ukončené v roku 2007. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 25. apríla 2008 sp. zn. 8 P 33/2008 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu; zároveň bol

upravený styk otca s maloletým. Manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 27. júna 2008 sp. zn. 10 C 48/2008 s tým, že maloletý bol odvtedy zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá bola oprávnená rozhodovať o bežných záležitostiach týkajúcich sa maloletého; otcovi bolo upravené právo styku s maloletým. V konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 16 P 398/2011 sa otec domáhal zníženia výživného, resp. nariadenia striedavej starostlivosti rodičov o maloletého. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (rodičov maloletého) bolo vedené na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10 C 95/2011. Maloletý nastúpil 1. septembra 2013 do 1. ročníka základnej školy v Maďarskej republike. Matka v závere septembra 2013 oznámila otcovi, že sa s maloletým opúšťa mesto Ū. v Maďarskej republike a spolu s ním odchádza k jej rodičom do K.. K presťahovaniu došlo 21. septembra 2013. Otec odvtedy do 13. mája 2014 navštevoval maloletého v K. a odtiaľ spolu s ním odchádzali k jeho rodičom do V.. Maloletý od presťahovania sa na Slovensko navštevuje v K. základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským, kde má kamarátov a kde realizuje aj svoje osobné záujmy. V ďalšom súd prvého stupňa konštatoval, že o podstatných záležitostiach maloletého (to znamená aj o jeho obvyklom pobyte) majú rozhodovať spoločne jeho rodičia. Rodičia maloletého v konaniach vedených na Okresnom súde Trebišov vždy udávali, že obaja majú trvalý pobyt na území Slovenska – otec vo V. a matka v K.. Tieto údaje o ich trvalom pobyte nasvedčujú tomu, že zdržiavanie sa v Maďarskej republike malo iba prechodný ráz. V danom prípade nešlo preto o neoprávnené premiestnenie alebo únos maloletého z územia Maďarskej republiky (z mesta Ū.) na územie Slovenskej republiky. V dôsledku toho ani neprichádza do úvahy jeho návrat do Maďarskej republiky. Podľa právneho názoru súdu prvého stupňa, ktorý vyvodil z výsledkov vykonaného dokazovania (vrátane vyjadrenia samotného maloletého a tiež kolízneho opatrovníka), existuje pritom vážne nebezpečenstvo, že návrat dieťaťa do Maďarskej republiky by ho vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie (čl. 13 písm. b/ Dohovoru). Vzhľadom na to, že nie sú splnené podmienky v zmysle čl. 3 Dohovoru pre to, aby bolo premiestnenie maloletého z územia Maďarskej republiky na územie Slovenskej republiky považované za neoprávnené, súd návrh otca zamietol ako neopodstatnený.

Na odvolanie otca maloletého Krajský súd v Košiciach uznesením z 28. októbra 2014 sp. zn. 7 CoP 273/2014 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Na odôvodnenie uviedol, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, náležite vyhodnotil vykonané dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko,

čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Konštatoval, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je presvedčivé a náležité, preto sa s ním v plnom rozsahu stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.). K odvolacím námietkam otca uviedol, že ide o obdobnú argumentáciu, ktorou sa domáhal už vydania prvostupňového rozhodnutia. S týmito námietkami sa však dostatočne vypořiadal súd prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že obvyklý pobyt maloletého založili jeho rodičia vzájomnou dohodou. K tomuto záveru dospel so zreteľom na otcom a matkou uvádzané údaje o ich trvalom pobyte v konaniach vedených na Okresnom súde Trebišov, ktorých boli účastníkmi. Odvolací súd považoval za správny záver súdu prvého stupňa, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre to, aby premiestnenie maloletého bolo v zmysle ustanovení Dohovoru právne vyhodnotené ako neoprávnené. V súvislosti s tým odvolací súd poznamenal, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa sa neodvodzuje od faktického pobytu maloletého, ale od postoja účastníkov vo vzťahu k svojmu pobytu; určujúcim je pritom miesto, ktoré oni sami považujú za svoj obvyklý pobyt. Zo všetkých občianskych súdnych konaní týkajúcich sa otca, matky a maloletého (osobitne z údajov o pobyte, ktoré uvádzali samotní účastníci týchto konaní) vyplynul jednoznačný postoj rodičov k ustáleniu obvyklého pobytu dieťaťa na území Slovenskej republiky. Námietku otca, tvrdiaceho obvyklý pobyt maloletého v meste Ü. preto považoval odvolací súd iba za účelovú. Z právoplatných rozhodnutí súdov o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému vyplýva, že konajúce súdy pri skúmaní právomoci mohli vychádzať iba z tvrdení a postojov rodičov; z týchto rozhodnutí však nepochybne vyplýva, že úmyslom rodičov nebolo zdržiavať sa v Maďarskej republike natrvalo. To, napokon, vyplýva tiež zo skutočnosti, že aj otec svoj návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého a zníženie výživného podal na Okresný súd Trebišov. V konaniach prebiehajúcich na Okresnom súde Trebišov otec ani matka nenamietali, že súd Slovenskej republiky nie je príslušný alebo nemá právomoc konať. Pred justičnými orgánmi Maďarskej republiky sa nevedelo žiadne súdne konanie ohľadne rodičovských práv a povinností k maloletému. Rodičovské práva a povinnosti k maloletému boli dosiaľ vždy upravené iba podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a len rozsudkami Okresného súdu Trebišov, ktorý založil svoju právomoc konať v týchto veciach na tom, že obvyklý pobyt dieťaťa na základe dohody rodičov je v mieste spoločného trvalého bydliska matky a dieťaťa (v K.). Odvolací súd z týchto skutkových zistení zhodne so súdom prvého stupňa vyvodil, že obvyklý pobyt maloletého bezprostredne pred jeho premiestnením nebol v Maďarskej republike. Pokiaľ otec tvrdil, že on medzičasom nadobudol občianstvo

Maďarskej republiky, odvolací súd konštatoval, že táto skutočnosť nemá vplyv na posúdenie, kde má maloletý obvyklý pobyt. Z týchto dôvodov napadnuté uznesenie potvrdil.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal otec dovolanie. Poukázal na to, že v konaní nebolo sporné, že obaja rodičia boli v čase premiestnenia maloletého syna matkou nositeľmi opatrovníckeho práva, ktoré zahŕňa aj právo určiť miesto jeho pobytu. Ani jeden z rodičov nemohol jednostranne rozhodnúť o premiestnení maloletého. Opatrovnícke práva obaja rodičia aj reálne vykonávali. Opatrovnícke právo otca bolo ale porušené matkou, ktorá maloletého bez vedomia a súhlasu otca premiestnila na územie Slovenskej republiky. Došlo teda k jeho neoprávnenému premiestneniu v zmysle čl. 13 písm. a/ Dohovoru. Otec namietal, že súdy sa nevyporiadali s právnymi dôsledkami toho, že rodičia maloletého začali v Maďarskej republike budovať svoj spoločný domov, vytvárali nové sociálne a pracovné vzťahy a nemali v úmysle vrátiť sa na Slovensko. Tvrdenie matky o pôvodne plánovanom návrate na Slovensko s tým, že sa tu zapoja do rodinných podnikateľských aktivít, je nepravdivé a nepodložené. Matka je nezamestnaná a prihlásená na príslušnom úrade práce od svojho príchodu na územie Slovenskej republiky. Pritom v Maďarskej republike mala finančne výhodné zamestnanie a pracovný pomer ukončila dohodou. Sama sa teda zbavila dobrej pracovnej pozície, čo v konaní aj potvrdila. Dovolateľ poukázal aj na to, že výpisom z obchodného registra vystaveným v Maďarskej republike preukázal, že matka je naďalej členkou predstavenstva obchodnej spoločnosti sídliacej v Maďarskej republike a dodnes sa nezbavila všetkých tamajších aktivít. Súd sa týmito okolnosťami nezaoberal a náležite nevyhodnotil skutočný dôvod opustenia bydliska v Maďarskej republike (v meste Ü.). Konanie matky je účelové, vedené snahou pretrhnúť dobrý vzťah otca s maloletým, resp. maloletého s jeho mladším bratom narodeným v novom manželstve otca. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o určení miesta obvyklého pobytu maloletého, ani s vyhodnotením významu okolností, ktoré súdy viedli k prijatiu tohto záveru. Okresný súd v Trebišove, na ktorý podala matka návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému synovi, nepostupoval procesne správne – neskúmal dostatočne podmienky konania (§ 103 a § 104 O.s.p.) a náležite nevyhodnotil to, že v čase podania predmetného návrhu manželia bývali a pracovali v Maďarskej republike, kde aj mali spoločný pobyt. Toto pochybenie Okresného súdu Trebišov ale nemôže byť rozhodujúcim hľadiskom pre určenie obvyklého pobytu maloletého. Keďže otec nemal inú možnosť, ako dosiahnuť zmenu rozsudku vydaného nepríslušným súdom, musel sa znovu obrátiť na súd, ktorý rozhodnutie vydal. Dohovor používa len pojem obvyklý pobyt. Z judikatúry i účelu právnej úpravy ako

i gramatického výkladu pojmu „obvyklý pobyt“ je zřejmé, že ide o miesto, kde maloleté dieťa skutočne bývalo pred premiestnením, kde navštevovalo predškolské zariadenie, prípadne školu, kde malo určité sociálne väzby. Nie je pritom dôležité, kde bolo administratívne prihlásené na trvalý pobyt. V konaní bolo preukázané, že maloletý sa narodil v Budapešti a vyrastal v Maďarskej republike; v meste Ü. navštevoval predškolské a školské zariadenie. Jeho obvyklým pobytom bolo preto toto mesto. V ďalšom dovolateľ poukázal na viaceré články Dohovoru (najmä čl. 1 písm. a/, čl. 3, čl. 5 písm. a/, čl. 12 a čl. 13) a súdom vytýkal, že pri vyhodnocovaní osobného vyjadrenia sa maloletého nevzali na zreteľ skutočnosť, že od 22. septembra 2013 žije s matkou v byte jej rodičov v K. a vzhľadom na vek je ovplyvňovaný prostredím a ľuďmi, s ktorými je v dennom kontakte. Matka z tejto situácie ťaží. Súd nepreveril dostatočne dôsledky premiestnenia maloletého, spoľahol sa na vyjadrenie maloletého, nezohľadnil to, že vôbec neovláda slovenský jazyk, od narodenia rozpráva iba maďarsky (rodičia s ním nehovorili slovensky preto, lebo v Maďarsku chceli žiť natrvalo). Nepravdivé je aj tvrdenie matky, že v Maďarskej republike sa nemá kam vrátiť, lebo dom, v ktorom bývala pred premiestnením, je predaný. Podľa zistenia dovolateľa je vlastnícky vzťah k tomuto domu nezmenený. Pre posúdenie, či maloletý bol neoprávnene premiestnený a či bolo porušené opatrovnícke právo dovolateľa, bolo pre správnu aplikáciu ustanovení Dohovoru potrebné dôsledne zistiť a posúdiť všetky rozhodujúce skutočnosti tak, aby hrozba vážneho nebezpečenstva fyzickej alebo duševnej ujmy maloletého bola čo s najväčšou mierou pravdepodobnosti vylúčená. Súd tak ale v preskúmvanej veci nepostupovali. Dovolateľ z týchto dôvodov žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Matka maloletého vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Uviedla, že v konaní dostatočne preukázala to, že otec sleduje len svoj vlastný záujem a neberie ohľad na záujem maloletého dieťaťa; svojím konaním chce vytvoriť takú situáciu, ktorá jej neumožní starať sa osobne o maloletého. Len preto otec využíva všetky procesné prostriedky, podáva rôzne návrhy na úpravu práv a povinností k maloletému, skutočný postoj k nemu ale preukazuje tým, že neplní svoju vyživovaciu povinnosť voči nemu – za obdobie 19 mesiacov dlhuje na výživnom cca 9 500 €, ktoré matka vymáha prostredníctvom súdneho exekútora v Maďarskej republike. Zdôraznila, že s maloletým majú stále trvalé bydlisko v K., maloletý je štátny občan Slovenskej republiky a jeho trvalé bydlisko bolo založené na základe vzájomnej dohody oboch rodičov maloletého. Za správny

označila právny záver súdov, podľa ktorého navrátenie maloletého do mesta Ű. v Maďarskej republike ani nie je v záujme maloletého. Trovy dovolacieho konania nežiadala priznať.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súdy v danej veci rozhodli v zmysle zákona, prihliadajúc tiež na vôľu a záujmy maloletého.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či je podané dovolanie procesne prípustné.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, aj to však nie v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania výslovne pripúšťa zákon. Dovolanie je procesný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby (len) v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu prípadných väd konania alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia. Dovolanie nie je však „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním – ani pokiaľ je procesne prípustné – úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Dovolacie konanie má prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ktorú dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

1. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.)

na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti takému uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nie je uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; dovolanie otca preto podľa týchto ustanovení nie je prípustné.

2. Podané dovolanie by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k takejto vade, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998

a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Otec procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z § 237 O.s.p. nevyplýva.

3. Z dovolania je zrejmé, že otec namieta neúplnosť skutkových zistení súdov (prehliadnutie, nezohľadnenie alebo nedostatočné zohľadnenie určitých skutkových okolností). Po obsahovej stránke tu môže ísť prípadne o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto procesná vada (i keby k nej v konaní prípadne došlo) by mohla byť síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak úspešne by tento dôvod mohol byť uplatnený iba vtedy, keby dovolanie bolo prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde). Tzv. iná procesná vada konania prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá.

Neúplnosť skutkových zistení súdov alebo nesprávnosť ich skutkových záverov sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu nepovažuje za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (vid' napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

4. Pokiaľ dovolateľ spochybňuje správnosť toho, ako súdy vyhodnotili jednotlivé dôkazy, dovolací súd uvádza, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Pri hodnotení dôkazov ide o činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotené, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 42/1993 a tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a sp. zn. 2 Cdo 29/2011). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.) a už preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižších stupňov.

Pre úplnosť k problematike hodnotenia dôkazov treba uviesť, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

5. Otec namieta, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je najvyšším súdom považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

6. Pre prípad, že dovolateľ namieta aj to, že napadnuté uznesenie nie je dostatočne odôvodnené, prípadne že je preskúmateľné, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu (len) za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), teda nie vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. Názor zaujatý v uvedenom judikáte je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Z rovnakej právnej kvalifikácie predmetnej procesnej vady (nepreskúmateľnosti) vychádzajú viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013, ale tiež sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011 a aktuálne tiež 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takéhoto nazerania na dôsledky nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 ústavný súd konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

7. K tomu, čo je uvedené vyššie pod 3. až 6. dovolací súd dodáva, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú, nie sú procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.“

8. Vzhľadom na to, že v preskúmvanej veci nie je otcom podané dovolanie procesne prípustné, najvyšší súd odmietol tento jeho mimoriadny opravný prostriedok podľa § 243b

ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

9. Na odôvodnenie výroku o trovách dovolacieho konania najvyšší súd uvádza, že otec nebol v dovolacom konaní procesne úspešný a ostatní účastníci nepodali návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. marca 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková